

SLUTRAPPORT FÖR PROJEKTERING AV INSATSER PÅ UTTALSOMRÅDET I STOCKHOLM STAD

Okt 2002 – mars 2003

En samverkan mellan Integrationsförvaltningen i Stockholm, Institutionen för lingvistik vid Stockholms universitet och SPRÅKOM –
Utbildningsförvaltningen i Stockholms utvecklingsenhet för språk

Paula Grossman, projektledare
Integrationsförvaltningen

Innehåll:	sid.
Beskrivning av projekteringsarbetet	2
Det tänkta projektet	3
Önskemål om fortsatt projektering	4
Bilaga 1 – Delrapport	6
Bilaga 2 - ”Pilotprojektverksamhet” på Integrationsförvaltningen	9
Bilaga 3 – ”Pilotprojektverksamhet” på S:t Görans gymnasium	10
Bilaga 4 - Kalender	11
Bilaga 5 - Kontakter	13
Bilaga 6- Rapport från studiebesök på MigraNorsk	14

SLUTRAPPORT FÖR PROJEKTERING AV INSATSER PÅ UTTALSOMRÅDET

Samverkan mellan Integrationsförvaltningen i Stockholm, Institutionen för lingvistik vid Stockholms universitet och SPRÅKOM – Utbildningsförvaltningens i Stockholm utvecklingsenhet för språk

Paula Grossman

Den 1 oktober 2002 startade vi arbetet med förberedelse och planering av ett projekt, som syftar till att förbättra den kommunikativa kompetensen (särskilt uttalet) hos flyktingar och invandrare för att stärka deras möjligheter på arbetsmarknaden. Projektägare var Integrationsförvaltningen, och projektledare Paula Grossman. Målen för projekteringen har varit att:

1. Skapa en fungerande projektgrupp.
2. Kontakta andra intressenter, utbildningsanordnare, förvaltningar, sfi-ansvariga, arbetsförmedlingar m fl.
3. Bana väg för satsningar på uttalsområdet bland dessa.
4. Tillsammans med presumtiva utbildningsanordnare samordna och samplanera.
5. Göra behovsanalyser hos respektive utbildningsanordnare
6. Planera och förbereda utbildningsinsatser
7. Samverka med projektgruppen för ProsIT för att hitta kopplingar, tillämpningar och fortsatta utvecklingsmöjligheter.
8. Precisera och formulera projektet
9. Rapportera de ovanstående förberedande insatserna

Det huvudsakliga resultatet av projekteringen är att vi har kommit fram till vilken åtgärd som vi tror bäst kan skapa förutsättningar för att ytterst nå målet ***förbättrad muntlig kommunikativ kompetens (särskilt uttalet) bland invandrare och flyktingar i Stockholms Stad***. Detta skall ske genom skapandet av ett **språkresurscentrum**, där de önskade delmålen ***Kompletteringsutbildning, Metodutveckling, Nätverksbygge och spridning***, kan realiseras. Språkresurscentret ska vara ett öppet lärocenter och samtidigt en operativ utvecklingsenhet för svenska som andraspråk.

Beskrivning av projekteringsarbetet

Projektgruppen har bestått av:

Paula Grossman, projektledare

Magnus Axell, chef för Rekryteringsprogrammet på Integrationsförvaltningen i Stockholm

Ann-Sofie Montelius, verksam på SPRÅKOM

Suzanne Mehrens, utvecklingsledare på SPRÅKOM

Bob McAllister, docent på Institutionen för lingvistik vid Stockholms universitet

En stor del av arbetet har varit att bana väg för uttalsinsatser bland olika intressenter och aktörer i Stockholm, att förankra projektidén och att hitta vägar för att kunna starta ett projekt. För förteckning över de kontakter som tagits se bilaga 5.

De tre första månaderna av projekteringstiden ägnades huvudsakligen åt behovsanalyser, ”pilotutbildningar” och information om projektet till utbildningsanordnare och lärare. Arbetet och resultatet av detta arbete har tills största del redovisats i januari i en delrapport, bilaga 1. Vi är måna om att det arbete som gjorts i projektet ProsIT kan tas tillvara och vidareutvecklas i vårt projekt. Under projekteringstiden har vi haft kontakt med detta projekt på flera sätt bl a har projektledaren medverkat på två utbildningsdagar för lärare där Lingus och ProsIT presenterades.

Ett nätverksbygge har påbörjats. Nätverket består dels av resurspersoner på uttalsområdet, dels av intresserade utbildare. 20 gymnasielärare i svenska som andraspråk finns för närvarande på en mailing-lista, som samordnas av projektledaren.

Det tänkta projektet

Projektgruppen har kommit fram till att det bästa sättet att främja förbättringen av muntlig kommunikativ kompetens (särskilt uttalet) bland invandrare och flyktingar är att skapa ett språkresurscentrum. Slutsatserna som lett fram till detta ställningstagande finns redovisade i delrapporten.

Idéskiss för språkresurscentret

- *Centret skall vara ett utvecklings- och servicecenter för individualiserad, behovsanpassad språkträning, främst svenska som andraspråk. Det ska fungera som komplement till den traditionella undervisningen, framför allt med muntlig språkträning, och utgöra modell för organisation av framtida språkinlärning.*
- *Undervisning och inlärning ska till största del vara självstudier med interaktiva dataprogram samt webbaserat.*
- *Centret ska bistå utbildningsanordnare med kompetenshöjande insatser för lärare och annan personal.*
- *Träningsprogrammen i svenska som andraspråk/Sfi skall vara yrkesinriktade och samverkan ske med yrkesinriktad utbildning samt med företag.*

Det ska vara ett öppet lärcenter och samtidigt en operativ utvecklingsenhet. Centret ska:

1. serva SFI-skolor, gymnasieskolor och andra utbildningsanordnare med kurser, kompetensutveckling och metodutveckling för uttalsträning och muntlig kommunikation överhuvudtaget. Det finns ett stort behov av insatser, eftersom många skolor saknar kompetens på området, lärstudio och IT-verktyg.
2. erbjuda träningsmöjligheter för språkinlärare, dels i kursmoduler och framför allt med datorstöd på centret och interaktivt på webben.
3. erbjuda skräddarsydda träningsprogram
4. kontinuerligt utveckla sina program och kompetenshöjande insatser.

Centret kommer att ha en pool av mycket kunniga lärare/utvecklare på området, erbjuda ett nytt koncept för kompetensutveckling, tillvarata erfarenheter från redan utvecklade IT-baserade språkinlärningsprogram samt anpassa och nyskapa för de behov som föreligger, bl a NetLing. Inriktningen för språkträningen är att:

- ge basfärdigheter i intensiva, effektiva kursmoduler

- individualisera med databaserad portfolio, diagnosticera, ge en steg-studieplan, erbjuda träningsprogram på olika nivåer och med olika inriktning (yrkesområden), bedöma/utvärdera

I förlängningen kan centret stå modell för och vara ett resurscentrum för en nydaning av språkundervisningen mot större individualisering och specialisering med utnyttjande av IT-teknik. Centret ska också vara tillgängligt för enskilda i deras fortsatta språkinläring efter avslutade språkutbildningar. Metoder ska utvecklas för hur språkinlärarna ska ta större ansvar för sin egen språkinläring och träning av tekniker att fortsätta sin språkutveckling.

Liknande tankar finns runtom i Europa och Språkom har samlat kunskap på området.

Önskemål om fortsatt projektering

Projektet har presenterats för flera aktörer i Stockholms Stad och samtliga är positiva till det. För närvarande befinner sig flera av de berörda organisationerna i en förändringsfas:

Skolverket har nyligen delats i två enheter. Vi har samrått med Ingela Nyman, som arbetar på Myndigheten för skolutveckling. Hon kan tänka sig att ingå i en samverkan framöver om hon kommer att arbeta med dess frågor. Fördelningen av arbetsområden är ännu inte klar.

Utbildningsförvaltningen genom avdelningscheferna Per Engback och Gunilla Larsson är också positiva. Man avvaktar emellertid vilka riktlinjer stadens politiker kommer att ge för den fortsatta SFI-utbildningen fr o m 2004, som till ca hälften kommer att återtas av kommunen och resterande upphandlas privat.

Språkom – som lyder under Utbildningsförvaltningen, kommer att ingå i en omorganiserad utvecklingsavdelning.

Integrationsförvaltningen utökar sitt Rekryteringsprogram till hösten. Oklart ännu om verksamheten kommer att inordnas under SFI.

Önskescenariot för ett hållbart projekt skulle vara att Utbildningsförvaltningen åtog sig att vara projektägare, genom t ex Språkom. De långa beslutsvägarna och de pågående förändringarna gör emellertid att vi inte kan få ett besked om detta den närmaste tiden. Vi föreslår därför att projekteringen får fortlöpa under tre månader till hos Integrationsförvaltningen.

Målsättning för den fortsatta projekteringen

- Skapa en samverkansgrupp för projektet och klargöra vem som ska äga det.
- Göra en detaljerad projektplan i olika steg
- Tillskapa medel. Bl a genom att snarast söka bidrag hos EFS-rådet. (EFS-rådet är mycket intresserade av detta projekt och inväntar en första ansökan för fortsatt diskussion).
- Påbörja arbetet med inventering och analys av existerande interaktiva program.
- Påbörja arbetet med att skapa ett interaktivt databaserat program för Vård och Omsorg i Rekryteringsprogrammet och ev ett gymnasium som har vårdutbildningar.
- Fortsätta nätverksbygget med SV2-lärare
- Ha ett seminarium för nätverksgruppen kring prosodi och interaktiv datautbildning.
- Fortsatt spridning om kunskap om behovet av uttalsträning bland lärare, utbildningsanordnare och beslutsfattare.

Samverkanspartner för den fortsatta projekteringen är:
Integrationsförvaltningen, kontaktperson Magnus Axell
Språkom, kontaktperson Susanne Mehrens
Institutionen för lingvistik, kontaktperson Bob McAllister

Arbetande projektgrupp:

Paula Grossman, projektledare
Roland Burman, SFI-lärare och IT-läromedelsförfattare, konsult i projektet
Suzanne Mehrens, chef för Språkom
Bob McAllister, docent på institutionen för lingvistik vid Stockholms universitet, resursperson i projektet
Liisa Ljungdahl, utsedd kontaktperson i lärargruppen på Integrationsförvaltningens rekryteringsprogram.